

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

της 10ης Οκτωβρίου 2013

σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παροχή και την ποιότητα των στατιστικών σχετικά με τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών

(CON/2013/72)

(2014/C 14/06)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 2 Ιουλίου 2013 και στις 12 Ιουλίου 2013, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αντίστοιχα, για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την παροχή και την ποιότητα των στατιστικών σχετικά με τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽¹⁾ (εφεξής ο «προτεινόμενος κανονισμός»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα άρθρα 2 και 3.1 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής το «καταστατικό του ΕΣΚΤ»), καθώς ο προτεινόμενος κανονισμός περιέχει διατάξεις που επηρεάζουν ορισμένα καθήκοντα και στόχους του ΕΣΚΤ. Το άρθρο 5.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ επιτρέπει στην ΕΚΤ να συλλέγει τις αναγκαίες στατιστικές πληροφορίες για την ανάληψη των καθηκόντων του ΕΣΚΤ. Σύμφωνα με το άρθρο 5.3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ υποχρεούται να συμβάλλει στην εναρμόνιση, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων και των πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της. Τα στατιστικά στοιχεία για τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών απαιτούνται για τους σκοπούς της χάραξης της νομισματικής πολιτικής, η οποία αποτελεί καθήκον του ΕΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 2 της Συνθήκης και το άρθρο 3.1 του καταστατικού του ΕΣΚΤ, καθώς και για τους σκοπούς της διατήρησης της σταθερότητας των τιμών, η οποία αποτελεί πρωταρχικό στόχο του ΕΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 1 της Συνθήκης και το άρθρο 2 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.

Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΕΚΤ υπογραμμίζει τη σημασία της εξασφάλισης αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων για τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (DMA), η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ⁽²⁾. Η ΕΚΤ, σε μία από τις προηγούμενες γνώμες της ⁽³⁾, υποστήριξε την έκδοση του εν λόγω κανονισμού.

1.2. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, ο πίνακας αποτελεσμάτων της DMA θα πρέπει να αποτελείται από έναν μικρό αριθμό συναφών, πρακτικών, απλών, μετρήσιμων και διαθέσιμων μακροοικονομικών και μακροχρηματοπιστωτικών δεικτών για τα κράτη μέλη. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την καταλληλότητα των δεικτών, καθώς και της σύνθεσής τους, των ορισθέντων κατώτατων ορίων και της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε, προβαίνοντας σε προσαρμογές ή τροποποιήσεις, όπου κρίνεται απαραίτητο.

⁽¹⁾ COM(2013) 342 τελικό.

⁽²⁾ ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

⁽³⁾ Γνώμη CON/2011/13 της ΕΚΤ, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με τη μεταρρύθμιση της οικονομικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ C 150 της 20.5.2011, σ. 1). Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της (<http://www.ecb.europa.eu>).

- 1.3. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ανέλαβε νομοθετική πρωτοβουλία για τη διασφάλιση της στατιστικής ποιότητας της ΔΜΑ. Η πρωτοβουλία σκοπεί να διασφαλίσει ότι η κατάρτιση, η παρακολούθηση και η δημοσιοποίηση των μακροοικονομικών και χρηματοπιστωτικών στατιστικών που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των δεικτών του πίνακα αποτελεσμάτων της ΔΜΑ που καθορίζει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 (εφεξής «στοιχεία σχετικά με τη ΔΜΑ») διεξάγεται κατά τρόπο που επιτρέπει την εξαγωγή ορθών και ανεξάρτητων αριθμητικών στοιχείων. Ο προτεινόμενος κανονισμός προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει αποστολές για τη διερεύνηση τυχόν προβλημάτων και να προτείνει την επιβολή προστίμων από το Συμβούλιο σε κράτη μέλη που από πρόθεση ή σοβαρή αμέλεια παραποιούν στοιχεία σχετικά με τη ΔΜΑ.
2. **Κατάρτιση μακροοικονομικών και χρηματοπιστωτικών στατιστικών για την υποστήριξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης**
- 2.1. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της ΔΜΑ εξάγονται κατά κανόνα από διαθέσιμες μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές, παραδείγματος χάριν από στατιστικές για το ισοζύγιο πληρωμών και από τους χρηματοοικονομικούς και εθνικούς λογαριασμούς. Το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα (ΕΣΣ) και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) ⁽¹⁾ παράγουν τις εν λόγω μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές επί πολλά έτη στο πλαίσιο των αντίστοιχων πεδίων των αρμοδιοτήτων τους και εφαρμόζουν ανελλιπώς συστήματα διασφάλισης της στατιστικής ποιότητας μεριμνώντας ώστε οι εν λόγω στατιστικές να συνάδουν με τα διεθνή στατιστικά πρότυπα και να είναι αξιόπιστες και συγκρίσιμες μεταξύ των κρατών μελών.
- 2.2. Το ΕΣΣ και το ΕΣΚΤ παράγουν μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές που εξυπηρετούν τον επιδιωκόμενο σκοπό κατά τρόπο οικονομικώς αποτελεσματικό, επιτυγχάνοντας ισορροπία μεταξύ της επικαιρότητας, της αξιοπιστίας και του βαθμού λεπτομέρειας αυτών. Οι στατιστικές υψηλής συχνότητας καταρτίζονται με λιγότερη λεπτομέρεια προκειμένου να διασφαλιστεί η επικαιρότητά τους, ενώ οι πιο λεπτομερείς στατιστικές καθίστανται διαθέσιμες με μεγαλύτερη χρονική υστέρηση. Πέραν της χρήσης στατιστικών τεχνικών και της κρίσης των εμπειρογνομώνων, οι εν λόγω στατιστικές βασίζονται σε έρευνες, διοικητικά στοιχεία και αναγκαίες εκτιμήσεις. Η εν γένει διαδικασία λαμβάνει επίσης υπόψη την ανάγκη περιορισμού του φόρτου που συνεπάγεται η παροχή στοιχείων για τους ερωτώμενους, π.χ. για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- Οι μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές αποτελούν επί πολλά έτη τη βάση για τη λήψη αποφάσεων οικονομικής και νομισματικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι ίδιες στατιστικές χρησιμοποιούνται επίσης στις εκθέσεις επιτήρησης που συντάσσουν διεθνείς οργανισμοί, όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.
3. **Διασφάλιση της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την ΔΜΑ από το ΕΣΣ και το ΕΣΚΤ**
- 3.1. Το ΕΣΣ και το ΕΣΚΤ, τα οποία παράγουν ευρωπαϊκές στατιστικές, μεριμνούν για τη διασφάλιση της ποιότητας των μακροοικονομικών και χρηματοπιστωτικών στατιστικών. Η ΕΚΤ θεωρεί ότι, γενικά, τα εν λόγω συστήματα διασφάλισης της ποιότητας επιτρέπουν την παραγωγή υψηλής ποιότητας στατιστικών, τα οποία στηρίζουν τις οικονομικές και νομισματικές πολιτικές που υπηρετούν τους σκοπούς της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και της Ένωσης εν γένει.
- 3.2. Όσον αφορά τις στατιστικές ισοζυγίου πληρωμών, τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς, τους εθνικούς λογαριασμούς και τις στατιστικές δημοσίων οικονομικών και τιμών, η ισχύουσα στατιστική νομοθεσία της Ένωσης ήδη προβλέπει την τακτική κατάρτιση εκθέσεων ποιότητας, οι οποίες συχνά συνοδεύουν καταλόγους στους οποίους περιγράφονται οι πηγές και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων.
- 3.3. Οι καταρτιζόμενες από το ΕΣΣ και το ΕΣΚΤ εκθέσεις ποιότητας αξιολογούν, μεταξύ άλλων, κατά πόσο οι παραγόμενες στατιστικές ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που καθορίζει η νομοθεσία της Ένωσης, εάν αυτές είναι αξιόπιστες και συγκρίσιμες μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και κατά πόσο εξυπηρετούν τους σκοπούς για τους οποίους χρησιμοποιούνται.
- 3.4. Το πλαίσιο ποιότητας που εισάγει ο προτεινόμενος κανονισμός αφορά τα στατιστικά στοιχεία για τη ΔΜΑ, παραβλέποντας άλλους σκοπούς οικονομικής και νομισματικής πολιτικής. Ως εκ τούτου, φαίνεται να θεσπίζει παράλληλες διαδικασίες αξιολόγησης της ποιότητας, αντί να υπαγάγει τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τη ΔΜΑ στα υφιστάμενα πλαίσια ποιότητας.
- 3.5. Συνεπώς, η ΕΚΤ προτείνει, αντί της θέσπισης νέου πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας με τον προτεινόμενο κανονισμό, την εφαρμογή των ήδη υφιστάμενων συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας του ΕΣΣ και του

⁽¹⁾ Βλ. κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2009, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές (ΕΕ L 87 της 31.3.2009, σ. 164) και κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2533/98, της 23ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με τη συλλογή στατιστικών πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΕ L 318 της 27.11.1998, σ. 8).

ΕΣΚΤ και στα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τη ΔΜΑ. Η προσέγγιση αυτή στηρίζεται στις αρχές της καταλληλότητας των στοιχείων, της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας και της ελαχιστοποίησης του φόρτου εργασίας που συνεπάγεται η παροχή στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 223/2009 και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2533/98.

4. Ενίσχυση της διασφάλισης της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων μέσω στενότερης συνεργασίας μεταξύ ΕΣΣ και ΕΣΚΤ

- 4.1. Καθώς το ΕΣΣ και το ΕΣΚΤ διαθέτουν κοινές αρμοδιότητες όσον αφορά την παραγωγή των μακροοικονομικών και χρηματοπιστωτικών στατιστικών στις οποίες στηρίζονται οι δείκτες για τη ΔΜΑ, καθίσταται αναγκαία η στενή συνεργασία μεταξύ των δύο συστημάτων προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των εν λόγω στατιστικών, όπως απαιτεί το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 και το άρθρο 2α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2533/98 του Συμβουλίου, και όπως υπογραμμίζει το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του, της 30ής Νοεμβρίου 2011 και της 13ης Νοεμβρίου 2012, σχετικά με τις στατιστικές της ΕΕ ⁽¹⁾.
- 4.2. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η ΕΚΤ παραπέμπει στις εργασίες που διεξάγονται με πρωτοβουλία της επιτροπής στατιστικών για θέματα νομισματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών (ΕΣΝΧΙ) προκειμένου για την αξιολόγηση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των στοιχείων σχετικά με τη ΔΜΑ βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Η ΕΣΝΧΙ μπορεί επίσης να παρέχει συμβουλές για τις δυνατότητες ενημέρωσης του κοινού όσον αφορά τα ανωτέρω ζητήματα. Όταν σημειωθεί πρόοδος στις εργασίες της ΕΣΝΧΙ, θα μπορούσαν οι πρακτικές ρυθμίσεις για τη συνεργασία μεταξύ του ΕΣΣ και του ΕΣΚΤ όσον αφορά τα πλαίσια διασφάλισης της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων για τη ΔΜΑ να καθοριστούν, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, σε ένα μνημόνιο συνεννόησης.

Φρανκφούρτη, 10 Οκτωβρίου 2013.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ
Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές της ΕΕ, 3129η σύνοδος του Συμβουλίου, Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα, Βρυξέλλες, 30 Νοεμβρίου 2011 και συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις στατιστικές της ΕΕ, 3198η σύνοδος του Συμβουλίου, Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα, Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2012, τα οποία είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του Συμβουλίου (<http://www.consilium.europa.eu>).